

Inspiratieavond 8/11

Welkom

ARTESIS PLANTIJN
HOGESCHOOL ANTWERPEN

Beno Schraepen

Inclusie

“To create the future we
have to imagine the future.”
(Ellyard, 1999)

08/11/2018

(beno.schraepen@ap.be)

Beno Schraepen
Onderzoek

Coaching en in-service
training

Internationale
projecten

INCENA
STUDIECENTRUM VOOR
INCLUSIE EN ENABLEMENT

Vorming

Publicaties

CONTEXT NATIONAAL VS INTERNATIONAAL

Inclusie in Europa

	Top 10	LLN met specifieke onderwijsbehoeften in gesegregeerd, onderwijs	LLN met specifieke onderwijsbehoeften in aparte klassen in reguliere scholen	LLN met specifieke onderwijsbehoeften in volledige inclusieve onderwijssettings	% LLN in inclusieve settings t.o.v. totaal LLN met specifieke onderwijsbehoeften
1	Italië	693	0	170003	99,50%
2	Noorwegen	2083	0	33151	93,90%
3	Litouwen	6080	224	52334	89,20%
4	Portugal	3576	1336	39835	89,00%
5	Malta	289	18	2080	87,10%
6	Cyprus	276	484	4391	85,20%
7	Slovenië	1597	370	7479	79,20%
8	Spanje	26478	0	85469	76,30%
9	Schotland	6891	2124	28221	75,60%
10	Estland	4400	1736	18154	74,70%

Inclusie in Europa

	Staart	LLN met specifieke onderwijsbehoeften in gesegegreerd, speciaal onderwijs	LLN met specifieke onderwijsbehoeften in aparte klassen in reguliere scholen	LLN met specifieke onderwijsbehoeften in volledige inclusieve onderwijssettings	% LLN in inclusieve settings t.o.v. totaal LLN met specifieke onderwijsbehoeften
22	Bulgarije	8119	391	5573	39,60%
23	Nederland	59176	0	29119	33,00%
24	Frankrijk	76951	160 624	106327	30,90%
25	Duitsland	407170	0	76625	18,80%
26	Vlaanderen	44983	0	6139	11,10%
27	Denmark	5393	17345	1980	8,00%
28	Letland	6857	1026	652	7,60%
29	Wallonië	30203	0	137	0,4%

3. Litouwen (89,2%)

- 1998 Wet op het algemeen onderwijs
- Organisatie
  - Vrije schoolkeuze
  - IHP: Aangepast curriculum, aangepast assessment
  - Ondersteuning in de school
  - Ernstige en/of meervoudige beperking: persoonlijke assistenten

1. Italië (99,5%)

- 1992: inclusie is basisprincipe van elke vorm van dienstverlening
- Organisatie
  - Functionele diagnose –
Dynamisch functieprofiel - IHP
  - Scholen moeten alle barrières wegwerken
  - ‘Support teachers’ zijn deel van het team, faciliteren inclusie

Context: Onderwijs vandaag

- Superdiversiteit
  - Antwerpen 70% In andere culturele –etnische achtergrond
- Buitengewoon onderwijs bijna verdubbeld (voor invoering M-decreet)
  - 30000 → 55000 In in 15 jaar
- Daling BUO na 2j M-decreet:
  - BuBao: -2867
  - BuSo: - 534

Context: Onderwijs vandaag

- Uitval secundair onderwijs:
  - 1 op 7 jongens
  - 1 op 11 meisjes
- Slaagcijfers hoger onderwijs
  - studenten van allochtone herkomst 24%
  - autochtone student 45%
- Ondanks: GON, GOK, ZORG, ION, ...

Context: Armoede

- Gemiddelde armoedegraad in de OESO-landen is 17,3%, bij autochtone gezinnen is dat 8,7%.
  - In België is de armoedegraad 21,9%. Dat is 3,8 keer hoger dan bij de autochtone gezinnen.
  - Van de OESO-landen ligt de armoedegraad bij migrantenkinderen het hoogst in Spanje (34%), de VS (32%) en ... België (32%).

Context: tewerkstelling

- Arbeidshandicap:
  - Werkloosheidsgraad: 23,6% (9,9% zonder handicap)
  - **3,3%** van de mensen met een arbeidsbeperking heeft een diploma hoger onderwijs (oeso)
  - België scoort laagst in Europa wat betreft arbeidsparticipatie (European social survey)

Context: Pisa resultaten

- België staat op plaats 16 van de 63
- Goede score voor
  - De gemiddelde prestatie
  - De goed presterende leerlingen
- Grootste ongelijkheid
  - Grootste kloof hoog en laag presterende LIn
  - LI uit een bevoorrecht milieu heeft 7 x om tot de beste leerlingen te behoren
  - Kinderen uit 1-oudergezinnen hebben gemiddeld 1 jaar schoolachterstand, enkel Turkije doet slechter

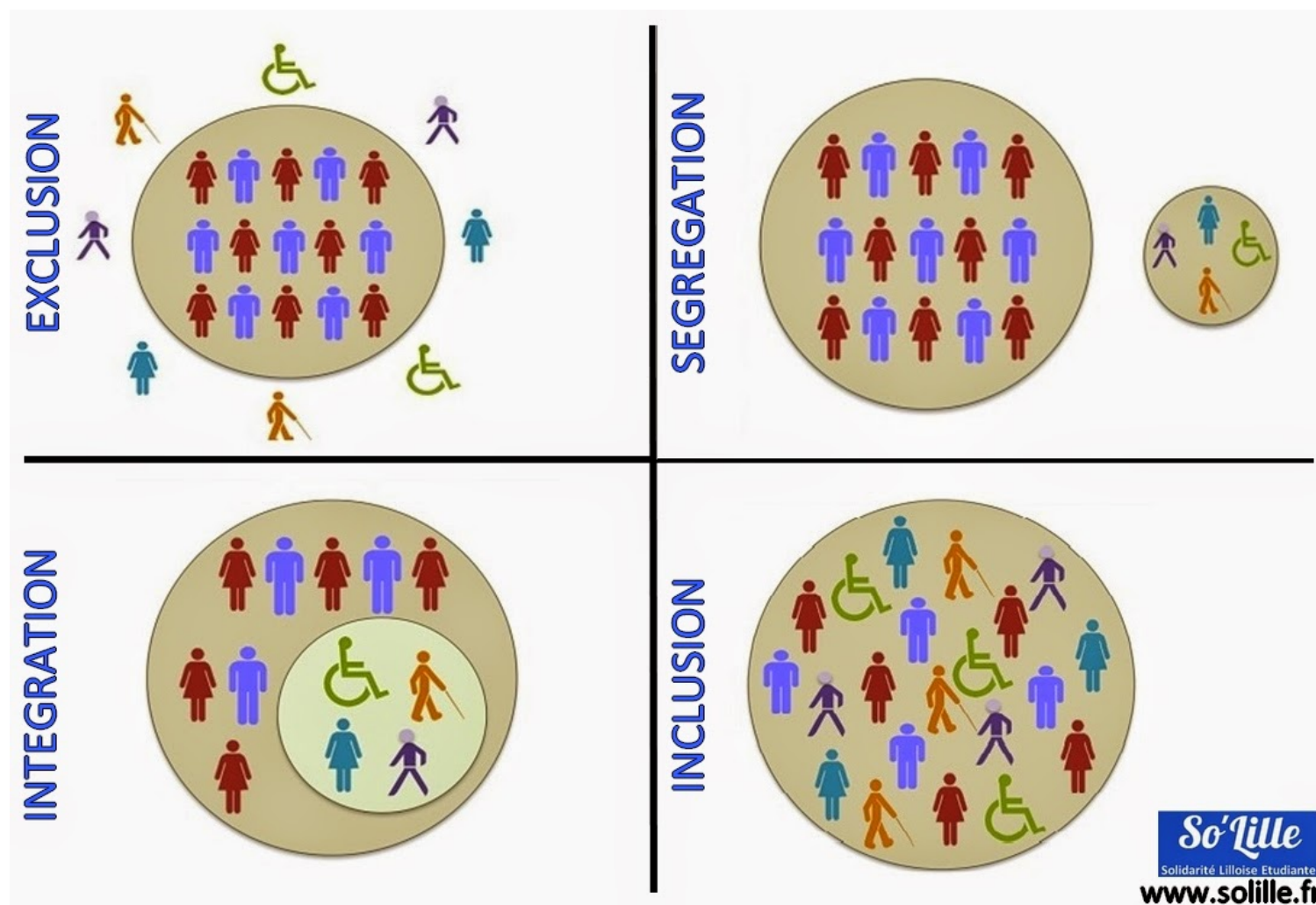
INCLUSIE?

Achtergrond Inclusie

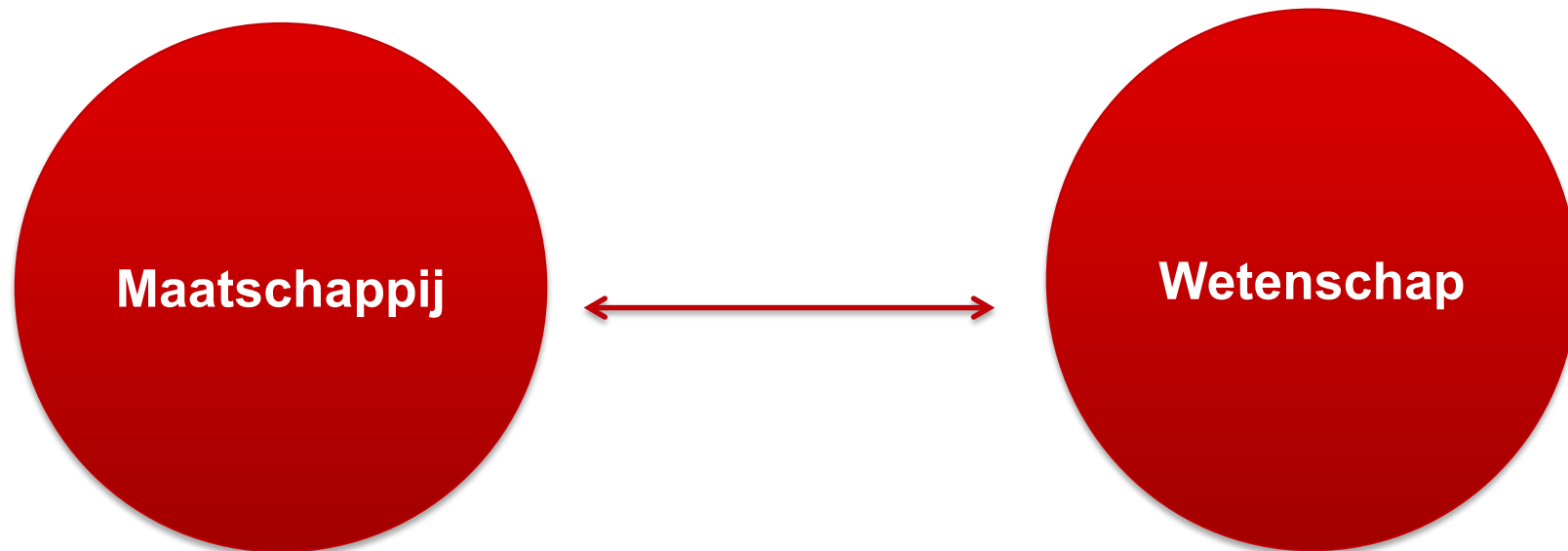
1. Integratie is geen inclusie
2. Wetenschappelijke argumenten
3. Internationale verdragen & wetgeving

Meer integratie is geen inclusie

Wetenschappelijke verschuiving in benadering van concept handicap

Paradigma	Status	Visie	Organisatie	Ontstaan
Medisch	patiënt	<i>Segregatie</i>	Gescheiden	Verlichting
Ontwikkeling	leerling	<i>Integratie</i>	Gescheiden in de samenleving	Naoorlogs 20 ^{ste}
Burgerschap	burger	Inclusie	Samen	21 ^{ste}

Nieuwe definitie

Handicap ...

*is elk langdurig en belangrijk
participatieprobleem van een persoon dat te
wijten is aan de combinatie tussen
functiestoornissen van mentale, psychische,
lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij
het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en
externe factoren.”*

Individuele verschillen kunnen leiden tot beperkingen maar ze zijn niet de oorzaak van uitsluiting.

Wetenschappelijk

- Geen enkel onderzoek toont aan dat leerlingen meer of beter leren in aparte settings
- Studie bij 11000 leerlingen (USA) (Wagner et al 2006):
  - Minder afwezigheid
  - Minder storend gedrag
  - Meer kans op werk en uitbouwen zelfstandig leven

Wetenschappelijk

- Alle leerlingen met Down syndroom presteren beter in een inclusieve onderwijssetting dan in het BuO (de Graaf, 2013, Buckley, 2002)
- Leerproblemen: tot meer dan 10% meer vooruitgang in IO dan BuO (Maldron, Cole, Majd, 2001)
- Andere IIn? (Maldron, Cole, Majd, 2001)
  - Geen negatieve impact op resultaten, integendeel
  - Profiteren mee van aanpassingen
  - Nieuwe leerkanalen

Internationale verdragen

- 1948 The Universal Declaration of Human Rights
- 1989 Kinderrechtenverdrag /Convention on the Rights of the Child
- 1990 World Declaration on Education for All
- 1993 Standard Rules on Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities
- **1994: Salamanca Statement**

- 1998: Vlor-advies over inclusief onderwijs
- 1999-2004: Eindverslag Maatwerk in Samenspraak – Memorandum Ruimte voor Inclusief Onderwijs (O&V / VLAFO / GKV)
- 2004-2009: Leerzorgkader

- **2009: Ratificering VN-Verdrag en optioneel protocol**

- 2012 (03/02): DAM-decreet (D®AM)
- 2013 (09/09): BNM-decreet
- **2013 (08/11): M-decreet**

Vn-verdrag inzake gelijke rechten van personen met een handicap

! Geratificeerd in 2009 ...

- Artikel 24: De Staten erkennen
  - Het recht van personen met een handicap op onderwijs. Teneinde dit recht zonder discriminatie en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, **waarborgen Staten een inclusief onderwijssysteem** op alle niveaus en voorzieningen;
  - Dat personen met een handicap **toegang hebben tot inclusief, hoogwaardig** en gratis basisonderwijs en tot voortgezet onderwijs en wel op basis van gelijkheid met anderen in de gemeenschap waarin zij leven;
  - Dat redelijke aanpassingen worden verschaft naar gelang de behoefte van de persoon in kwestie.

M-decreet

- Handelingsgericht (NI + VI)
  - Weg van statische diagnostiek
  - Naar een dynamisch assessment
    - diagnostiek + werken
  - CLB + School + Ouders & Leerling
- Recht op Redelijke aanpassingen
  - Opgelegd door VN-verdrag
- Recht op inschrijving
  - Regulier curriculum
  - Regulier curriculum mits redelijke aanpassingen
  - Individueel aangepast curriculum

Redelijke aanpassingen?

Een redelijke aanpassing is een maatregel die het effect van de beperking neutraliseert waarmee een persoon met een handicap te maken krijgt in een onaangepaste (school)omgeving.

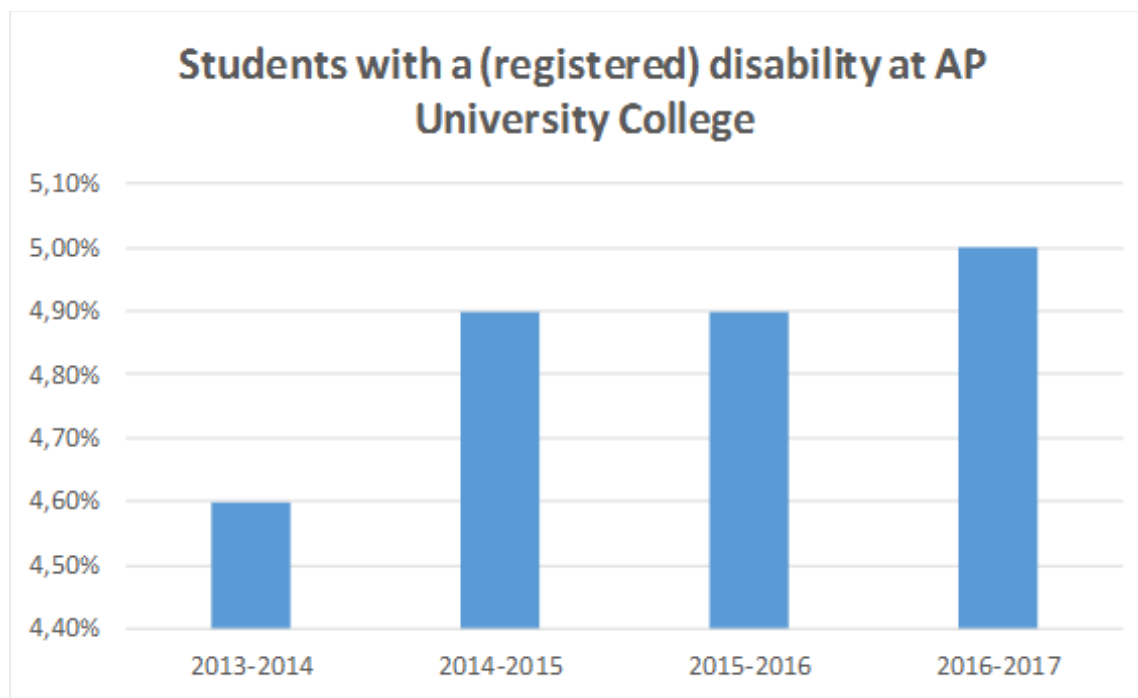

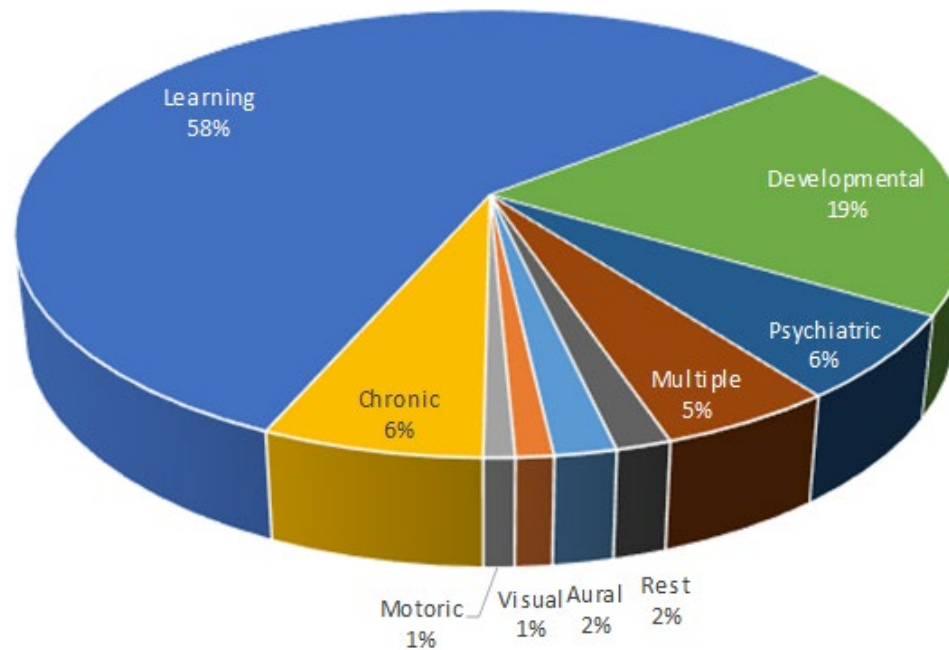
INCLUSIEF HOGER ONDERWIJS

Studenten met een beperking in AP Hogeschool.

- 2017
  - 11.000 studenten
  - 5% registreerden zich als student met een beperking (n = 550)

Students with a (registered) disability at AP

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Fundación ONCE

<https://innetcampus.fundaciononce.es/en/erasmus-program>

Faculdade de Direito
UNIVERSIDADE DE LISBOA

Programma

Betrokken departementen	Opleidingen
Gezondheid en Welzijn	Orthopedagogie
	Sociaal Werk
	Ergotherapie
Communicatie en Management	Journalistiek
	Management
Academie voor Schone Kunsten	Beeldende kunst
Wetenschap en techniek	ICT

- Activiteiten
  - Academisch
  - Studentgerichte
  - Talentgerichte

Home / Labels

NIEUWS OVER INNETCAMPUS

AP DOET AAN INCLUSIE

Deze week ontvangt AP Hogeschool Spaanse, Portugese en Belgische jongeren met een beperking in het kader van het Erasmus+ project INnetCampus.

[Lees verder >](#)

Evaluatie Innetcampus

- Probleem: Belgische deelnemers vinden
- Voor deelnemers was het een keerpunt
  - 1ste kennismaking met Hoger Onderwijs
  - 1ste keer zonder ouders, met leeftijdsgenoten
  - 1ste keer buitenland

**“TO UNDERSTAND IS TO TRANSFORM
WHAT IS”
(JIDDU KRISHNAMURTI)**

Meer lezen

- Ainscow, M., & Booth, T. (2006). *Index for inclusion: Developing learning, participation and play in early years and childcare*. London: Centre for Studies on Inclusive Education.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. New York: Doubleday/Currency.
- Gibbs G (1988) *Learning by Doing: A guide to teaching and learning methods*. Further Education Unit. Oxford Polytechnic: Oxford.
- Ruijters, M. (2006). *Liefde voor leren: Over diversiteit van leren en ontwikkelen in en van organisaties*. Deventer: Kluwer.
- Schraepen, B. (2013) Soci@le inclusie via e-inclusie. *Zorgbreed*. nr36, pp 23-30 Garant Antwerpen/Appeldoorn
- Schraepen, B. (2011). *Constructing inclusive coaching*. In Lebeer, J., & Candeias, A. (2011). *With a different glance: Dynamic assessment of functioning of children oriented at development & inclusive learning* Antwerpen: Garant.
- Schraepen, B., Lebeer, J., Vanpeperstraete, L., Hancké, T Christiaens, M. (2011). *Draagkracht van de school als uitdaging: (f)actoren en hefboomen 1/10/11*, www.leerrijk.be, Plantyn
- Schraepen, B., Defieeuw, M., Desloovere, K. (2011). *Leren van het verschil: focusgroepen sturen het diversiteitsbeleid aan*, in *THEMA*, 2011, 2: p. 56-60
- Schraepen, B., Lebeer, J., Vanpeperstraete, L. & Hancké, T. (2010). *Hefboomen in draagkracht van scholen en leerkrachten een verkenning van het draagkrachtbegrip in het onderwijs*. *Zorgbreed* 30, 2-14
- Schraepen, B., Lebeer, J., Vanpeperstraete, L. & Hancké, T. (2010). *Draagkracht ten aanzien van diversiteit & inclusief onderwijs voor lagere scholen in de provincie Antwerpen*. Antwerpen: Plantijn Hogeschool (onderzoeksrapport)
- Schraepen B. (2009). *Geen inclusief onderwijs voor Vlaanderen*, *Samenleving en politiek*, Jaargang 16, 2009, nr.10 (december), pagina 44 tot 52, Gent: Stichting Gerrit Kreveld,
- Schraepen B., (2009). *Méer integratie is geen inclusie*, *Welwijs*, jg.20, nr. 1 16-21
- Schraepen B., *Leerkrachten werken inclusiever dan ze denken*, *Welwijs*, 2008 jg.19, nr. 2 17-22
- Siegers, F. (2002). *Handboek supervisiekunde*. Houten [etc.]: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Whitmore, J., & Kaaij, P. (2010). *Succesvol coachen*. Amsterdam: Nelissen.

Mark Saey

Burgerschap

(Wereld)burgerschap en onderwijs

Stand van zaken & Ambities

Mark Saey

Lector Wereldburgerschap
AP Hogeschool Antwerpen

STAND VAN ZAKEN

1. COMPETENTIE BURGERSCHAP
2. (7) FACTOREN BURGERSCHAP
3. WELT

1. COMPETENTIE

Gemiddelde Brit denkt dat 24% moslim is (5%) en 31% immigrant (14%) (Jones, 2015) → **Brexit?**

Laatstejaars BELGIË (breuklijnen)

- 50% islam ouder dan ch'dom
- 50% onze ecologische voetafdruk kan nog x2
- 20% schat inkomensverdeling ietwat realistisch in
(bso deficit 30% ; Hirtt, 2008)
- 50% ligt niet wakker van ecocrisis
- 71% Chinees groter energieverbruik dan Belg
(Hirtt, 2015)

Algemeen. Vlaanderen bij de minsten voor verdraagzaamheid, politiek zelfbeeld, discussie, participatie verwachting (ICCS, alle)

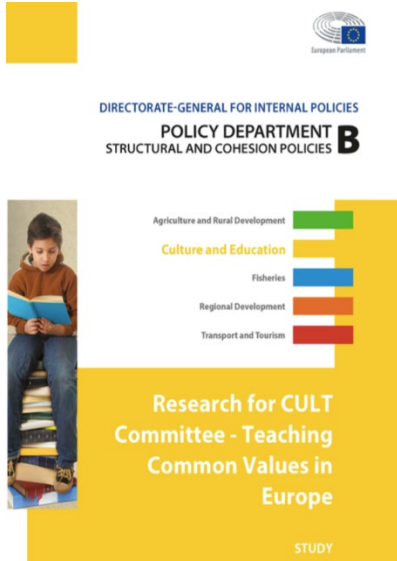
Eerstejaars lerarenopleiding

“Kunnen gebeurtenissen niet in groter historisch kader plaatsen (...) nauwelijks onderscheid maken tussen voornaamste ideologieën.” (Swerts & Monten, 2013)

vrt

Meer dan 50% eerste kiezers niet in politiek geïnteresseerd
Meer dan een 1/4de gelooft niet in democratie (2018)

2. (7) FACTOREN

Teaching Common Values,
2017

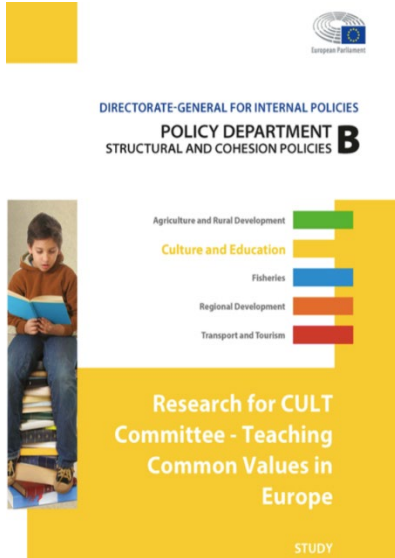
1. (zacht) sturend beleid

Eindtermen Burgerschapcompetenties (2019)

Bouwstenen

- Dynamische en gelaagde identiteit
- Omgaan met diversiteit
- Kritisch dialogeren
- Actief participeren
- Kritisch benaderen van mtsch. ontwn.
- Niveaus politieke besluitvorming
- Democratische principes kaderen in rechtsstaat

➤ **resultaatsverplichting**

2. Curriculum

2.1. Een 'ethisch' vak

Levensbeschouwelijk(e) vak(ken)

KO: Mens & Samenleving (in basiscurriculum)

GO!: Actief Burgerschap (in vrije ruimte)

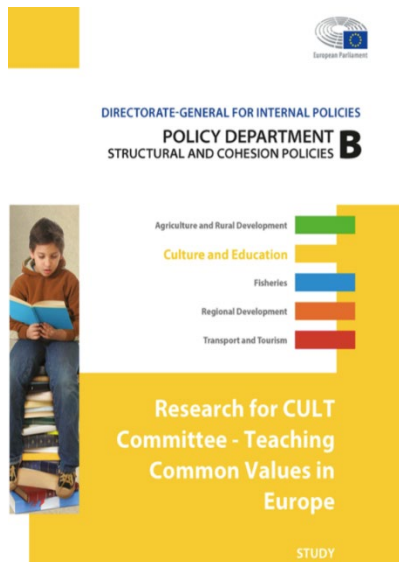
2.2. Aspecten in andere vakken

*Hoewel transversale karakter eindtermen,
risico van opsluiting binnen de (eerder) vakgerichte
benadering van de netten*

- scholen krijgen nog steeds alle zgn. 'vrijheid' in vakoverschrijdend werken
- 'mondiale blik' en 'breuklijnen' blijven onderbelicht

3. Cross-curriculaire activiteiten

	02-03	03-04	04-05	05-06	06-07	% n=307
≤ 1 day	35	40	23	25	25	48.2%
2-3 days	10	6	8	5	8	12%
1 week	9	11	15	12	6	17.2%
2 weeks	-	-	3	-	-	1%
1 month	1	2	1	-	-	1.3%
2 months	-	-	1	1	-	0.6%
3 months	-	-	2	-	-	0.6%
4 months	-	1	-	-	1	0.6%
6 months	-	1	-	-	-	0.3%
1 schoolyear	-	5	7	2	9	7.5%
"Kras"	-	-	4	16	12	10.4%

Projecten, duurtijd ; Saey, 2014

➤ te weinig vakoverschrijdend van lange duur

DIRECTORATE-GENERAL FOR INTERNAL POLICIES
POLICY DEPARTMENT
STRUCTURAL AND COHESION POLICIES **B**

Agriculture and Rural Development
Culture and Education
Fisheries
Regional Development
Transport and Tourism

Research for CULT
Committee - Teaching
Common Values in
Europe

STUDY

4. Participatie IIn.

LIn.-raad SO

Meer inspraak leerproces?

5. Rolmodellen

Burgerzin leerkrachten?

'Democratische' didactieken?

6. Doelgericht beleid diversiteit/ongelijkheid

Hervorming SO? M-Decreet?

Opwaardering BSO?

7. Brede school

Curriculum-gestuurd?

➤ **ernstige tekorten**

3. WELT

REMEDIËREN

Afzonderlijk? Kan, maar riskeert nog meer dilettaantisme/overspecialisering/bureaucratisering

‘Flankeren’ met **INTEGRALE PROJECTBENADERING** als **MOTOR** voor **brede scholen voor wereldburgers**

Modernisering SO (Burgerschap)
binnen « 10%-laag van het curriculum »
(Cfr. aanbeveling Commissie Monard, 2009: VAC-leren)

WELT

Beurtrol van
2-3
weken/vak

Met civiele
organisaties
(service leren)

Op een breuklijn:
Div.-Ong.-Eco.

Met opbouw
mondiaal inzicht

UVRM en
denkwegen

Externen

OC / GIP

Moreel Stappenplan Agenda	Kennisluik Vakken + Matrix-items	Doelrijk Vakken + Matrix-items	Jury & (Zelf) Evaluatie
(Glokaal) Probleem			
Analyse			
Waarden & Alternatieven			
Opinies van anderen			
Standpunt			

'Neutraliteit'

AMBITIES

1. WERELDBURGERSCHAP OP AP
2. HET JEUGDSTADHUIS
3. DE BURGERSCHAP OLYMPIADE

1 (reeds lopend op AP)

WERELDBURGERSCHAP

In algemene olod Profileren - Lerarenopl

1°jaar « Diversiteit » (verkenning van het diversiteitsbeleid op verschillende A'pse scholen)

3°jaar « WELT » (voorbereiden van WELT projecten in vakoverschrijdende teams)

2 (reeds lopend in A'pse stedelijke net, er kunnen nog andere netten bij ;
2018-19-20-21)

HET JEUGDSTADHUIS

Open vs. Gesloten
samenleving

Arbeid vs. Kapitaal

Rechtvaardige
transitie vs. Groene
markteconomie

SCHOOL 1
B/KSO

+

SCHOOL 2
ASO

+

SCHOOL 3
ATSO

CivicLab

3

(netoverschrijdend ; in voorbereiding met AP, CivicLab, Nascholingsinstituut LBV, Vlaamse Scholieren Koepel, KUULA)

DE BURGERSCHAP OLYMPIADE

Vlaamse schoolwedstrijd voor
interlevensbeschouwelijke & vakoverschrijdende
burgerschapsprojecten

- Introductie WELT voor scholen / PBD
- Opzetten didactiek HET JEUGDSTADHUIS
- Verdere info DE BURGERSCHAP OLYMPIADE

WWW.CIVICLAB.BE

CivicLab

[In de Kijker](#) [Projecten](#) [Artikels en Agenda](#) [Over](#) [Contact](#)

mark.saey1@gmail.com

Erwin Samson & Ingrid Van der Veken

Graduaat of bachelor?

Nieuwe
graduaatsopleidingen
&
lerarenopleiding
2019

ARTESIS PLANTIJN
HOGESCHOOL ANTWERPEN

Bachelor en graduaat bij AP Hogeschool?

Wat?

- AP hogeschool organiseert
  - 16 nieuwe graduaatsopleidingen
  - Integreert SLO en creëert verkorte trajecten binnen bacheloropleiding secundair onderwijs en nieuwe educatieve graduaatsopleiding
  - In 3 steden: Antwerpen, Mechelen en Turnhout
  - In dag- en avondtrajecten

Waarom ?

- Hoge werkloosheidsgraad bij jongeren in stedelijke context
- Kortgeschoold = lagere tewerkstellingskans
- Dreigend lerarentekort - knelpuntberoepen

- AP graduaat = nieuwe opleidingskansen voor kortgeschoolden & heroriënteerders (studie en werk)
- Zalmtrap naar Bacheloropleiding

Voor wie ?

- Afgestudeerden secundair onderwijs – eerste inschrijving hoger onderwijs
- getuigschrift 6BSO – leeftijdsgrens 21 jaar
- Ongekwalificeerde uitstroom secundair - mits toelatingsproef en leeftijdsgrens 18 jaar
- Heroriëntering na eerdere poging verder studeren
- Carrièreswitch, werklozen, combi studie/werk&gezin, 2de kans onderwijs

Wanneer?

- Decreet voorjaar 2018
- Start graduaatsopleidingen en vernieuwde lerarenopleiding in de Vlaamse hogescholen vanaf september 2019
- Dynamisch aanbod vanaf 2020

Voorafgaand

5 jaar samenwerkingsverband

AP met:

- ❖ CVO Antwerpen
- ❖ CVO Crescendo (Mechelen)
- ❖ CVO HBO5 Antwerpen
- ❖ CVO Horito (Turnhout) - EduKempen
- ❖ CVO Provincie Antwerpen

Situering in hoger onderwijs

Type hoger onderwijs	Omschrijving	Aanbieder
Hoger beroepsonderwijs	Niveau 5 – graduat 90 tot 120 studiepunten (<u>minimum 2 jaar</u>)	Hogescholen
Hoger professioneel onderwijs	Niveau 6 – bachelor 180 studiepunten (minimum 3 jaar)	Hogescholen
Academisch onderwijs	Niveau 7 – master van 240 - 360 studiepunten Niveau 8 - Doctor	Universiteiten en hogescholen voor kunstopleidingen en nautische wetenschappen

Bijzondere kenmerken & troeven

- Klemtoon op doorgedreven praktijk
  - Minstens 30% werkplekleren : voor doeners
- Opleidingen afgestemd met betrokken sectoren
- Onmiddellijke startbekwaamheid
- Met digitale werkvormen naast contactonderwijs
- 2-jarige trajecten of flexibel gespreid over meerdere jaren
- Dag en avond trajecten

Bijzondere kenmerken & troeven

- 2-jarige trajecten of flexibel gespreid over meerdere jaren
- Dag en avond trajecten
- Studeren met studietoelage
- Ondersteuning van studentenvoorzieningen
  - Psychosociaal, financieel,
- Maatwerk voor studenten met functiebeperkingen

Welke graduaatsopleidingen aan AP?

Gezondheid en Welzijn	Management en Communicatie	Wetenschap en Techniek
<ul style="list-style-type: none"> • Human resources (HR) support • Maatschappelijk werk • Orthopedagogie • Sociaal cultureel werk • Tolk Vlaamse Gebarentaal	<ul style="list-style-type: none"> • Accounting Administration • Logies, Restaurant- en Cateringmanagement • Marketing- en communicatiesupport • Juridische administratie • Transport en Logistiek	<ul style="list-style-type: none"> • Elektromechanische Systemen • Informatica (Digitale systemen en netwerken) • Programmeren • Technicus Internet of Things • Werforganisatie

Onderwijs en training

Educatieve Graduaatsopleiding en verkorte trajecten secundair onderwijs (voorheen SLO)

Hervorming lerarenopleidingen – belangrijkste wijzigingen

- Meer vakdidactiek
- Inschaling op niveau VKS 5, 6 en 7
- Enkel opleiding via hogescholen en universiteiten = dezelfde (+/-) opleiding zowel voor generatiestudenten als zij-instromers, geen opleidingen meer aan CVO
- Flexibel aanbod op maat zodat instroom op peil blijft
- Intensievere samenwerking met o.a. werkveld, PBD
- Niet bindende instaptoets voor bachelorstudenten lerarenopleiding
- Vlaanderenbreed stageregistratiesysteem voor secundair onderwijs
- Opleiding voor lerarenopleiders

VERNIEUWD AANBOD
vanaf september '19

Lerarenopleidingen vanaf september 2019

- 1 de educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs;
- 2 de educatieve bacheloropleiding voor kleuteronderwijs (ook LIO);
- 3 de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs (ook LIO);
- 4 de educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs;
- 5 de educatieve masteropleiding voor secundair onderwijs;
- 6 de educatieve masteropleiding voor kunstvakken.

NIVEAU 5 (GRADUAT)

Educatieve graduaatsopleiding voor het secundair onderwijs: praktijkvakken (nieuw)

- Opleiding van 90 studiepunten, waarvan 30 studiepunten praktijkcomponent (nu 60 STP aan CVO)
- Vakdidactiek is een verplicht onderdeel
- Toegang beperkt tot min. 3 jaar nuttige ervaring in een praktijk- of technisch vak, vooraf te bewijzen
- Toelatingsvoorwaarden idem HBO5 (dus ook 6de jaar BSO) + assessment indien diploma lager
- Geen niet bindende instaptoets, wel (start)taalniveau B2

Educatieve graduaatsopleiding voor het secundair onderwijs: dans (nieuw)

- ❑ Opleiding van 90 studiepunten, waarvan 30 studiepunten praktijkcomponent
- ❑ Toegang voor professionele dansers met min. 5 jaar nuttige ervaring als danser
- ❑ Georganiseerd door de School of Arts Koninklijk Conservatorium Antwerpen
- ❑ Nauwe samenwerking met het deeltijds kunstonderwijs, kunstsecundair onderwijs, kunsthuisen, gezelschappen, culturele centra, kunsteducatieve organisaties, enz.
- ❑ Taalniveau B2

NIVEAU 6 (BACHELOR)

Educatieve bacheloropleiding voor het kleuteronderwijs en het lager onderwijs

- ❑ 180 STP, beperkte wijzigingen, focus op inhoudelijke versterking
- ❑ op campus Spoor Noord
- ❑ vanaf september wordt ook LIO mogelijk in zowel kleuter- als lager onderwijs

Uniek bij AP!

- ✓ Nieuw curriculum vanaf september 2019, 40% praktijk, vormen van werkplekleren, stage van bij de start van de opleiding
- ✓ Uitgebreid aanbod 's avonds van flexibele trajecten voor zij-instromers, met of zonder vooropleiding hoger onderwijs
- ✓ 'Omscholing' van kleuter/lager/secundair naar kleuter/lager in 1 jaar
- ✓ Combinaties overdag en 's avonds
- ✓ 4-jarig traject met extra ondersteuning Start to Study en Summerschool

Educatieve bacheloropleiding voor het secundair onderwijs

- Student kiest twee vakken (zoals nu) – 180 STP
- Lijst van de onderwijsvakken werd aangepast
- Op campus Spoor Noord

- **Vallen weg**

Burotica, Nederlands gebarentaal, Nederlands doventolk

- **Worden vervangen**

handel-burotica wordt bedrijfsorganisatie

voeding-verzorging wordt gezondheidsopvoeding

- **Nieuw**

Nederlands niet thuistaal (gericht op OKAN, NT2)

UNIEK BIJ AP!

- Traject werkplekleren!
- 4-jarig traject met extra ondersteuning

Verkorte educatieve bacheloropleiding voor het secundair onderwijs

- ❑ Traject voor één onderwijsvak (+/- 45 STP)
  - voor studenten met een bachelor of master en BPB, (dus ook leraren kleuter of lager onderwijs!)
  - Combinatie dag- en avondonderwijs, extra diploma op 1 jaar!

- ❑ Zonder onderwijsvakken (vervangt aanbod in CVO) (60 STP)
  - Voor studenten die al een bachelordiploma hebben

- ❑ Pre- en inservice praktijkcomponent

Verkorte educatieve bacheloropleiding voor het secundair onderwijs: leraar dans

- ❑ 60 STP
- ❑ voor studenten met een bachelordiploma dans
- ❑ georganiseerd in School of Arts Koninklijk Conservatorium
- ❑ extra diploma op 1 jaar mogelijk, te combineren met artistieke praktijk
- ❑ Pre- en inservice praktijkcomponent
- ❑ Nauwe samenwerking met het deeltijds kunstonderwijs, kunstsecundair onderwijs, kunsthuisen, gezelschappen, culturele centra, kunsteducatieve organisaties, enz.
- ❑ Taalniveau B2

AP-Ierarenopleidingen: Onze troeven

- Nieuwe opleidingen op maat van de zij-instromer, ontwikkeld in samenwerking met CVO-lectoren
- Flexibel aanbod in gecombineerd leren, overdag, 's avonds en een combinatie van beide
- Aanbod op Campus Spoor Noord en vestigingsplaatsen Turnhout, Mechelen en Lier!
- Vormen van werkplekieren in alle opleidingen, win-win voor opleiding, student en stageschool!
- Inzet van uitgebreide vakdidactische expertise, incl. voor praktijkvakken
- Praktijk kan afgelegd worden zowel in LIO-statuuat als via reguliere stage
- Workshops instaptoetsen voor secundaire scholen, op vraag + tijdens infomomenten + 'verkorte versie' op Sid-in)
- 'Zalmtrajecten' → 4-jarig traject met extra ondersteuning (Start to Study) + summerschool voor basisonderwijs

NIVEAU 7 (MASTER)

Educatieve masteropleiding voor het secundair onderwijs: algemeen (UA)

- Nieuwe opleidingen van 90 of 120 STP, toegankelijk na de academische bachelor
- Programma is deels vakinhoudelijk en 45 STP leraarschap
- Voorafgaand 15 STP leraarschap ingedaald in de academische bachelor of via voorbereidingsprogramma
- Afstudeerrichtingen mogelijk (op basis van academische bachelor), student kiest minstens één vakdidaktiek
- op campus universiteit

- Ook *verkort traject* van 60 STP, na domeinmaster, deels ook op vestigingsplaatsen CVO

Educatieve masteropleiding voor kunstvakken bij AP

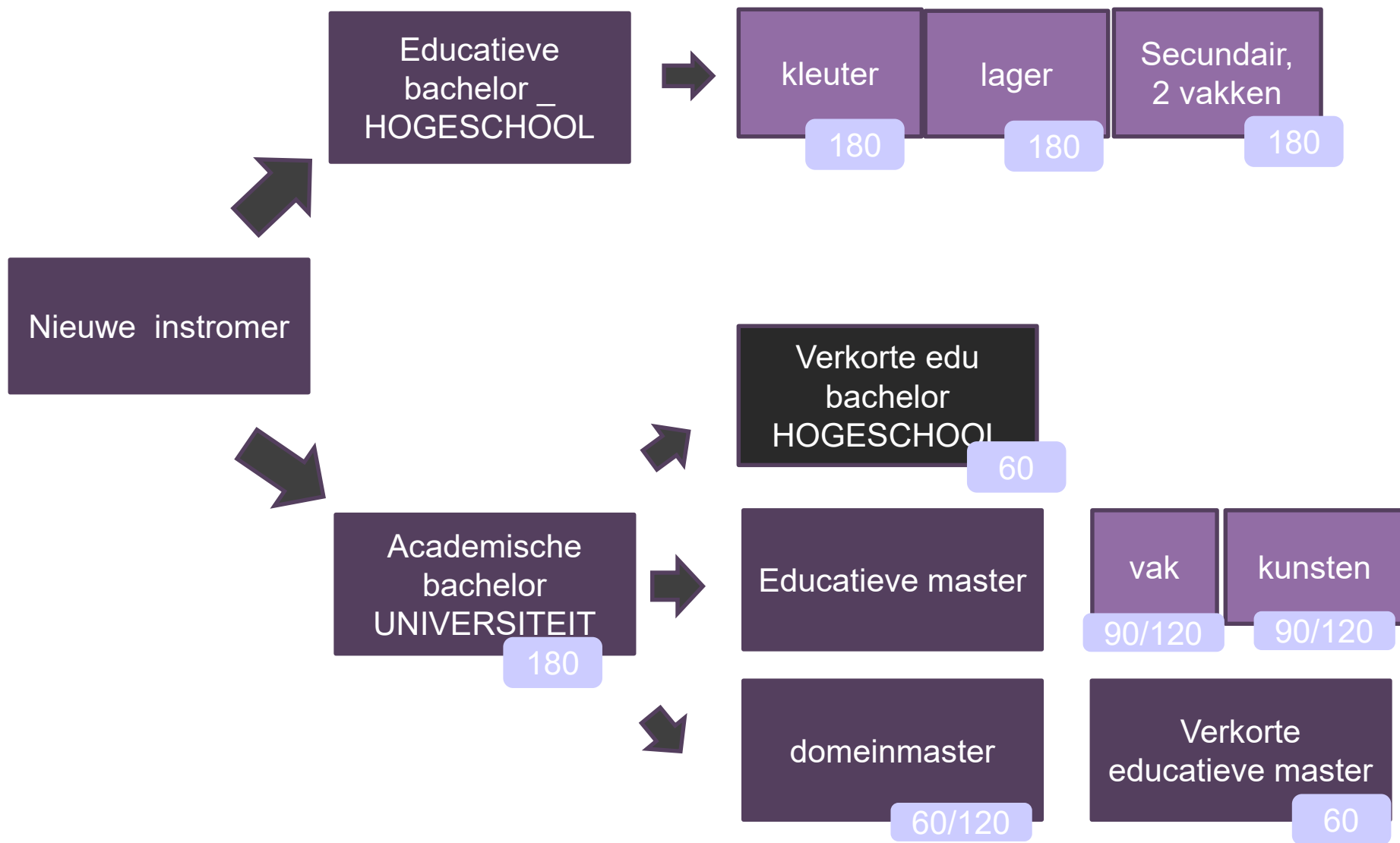
- ❑ **School of Arts Koninklijk Conservatorium:** geïntegreerde educatieve master in muziek en podiumkunsten: 8 afstudeerrichtingen
  - ❑ Muziek: instrument-zang
  - ❑ Muziek: compositie
  - ❑ Muziek: directie
  - ❑ Muziek: jazz
  - ❑ Drama: acteren
  - ❑ Drama: kleinkunst
  - ❑ Drama: woordkunst
  - ❑ Dans
- ❑ Programma is deels vakinhoudelijk en 45 STP leraarschap
- ❑ 30 studiepunten praktijkcomponent (preservice of inservice)
- ❑ *Verkort traject* 60 stp na het behalen van de domeinmaster is mogelijk

Educatieve masteropleiding voor kunstvakken bij AP

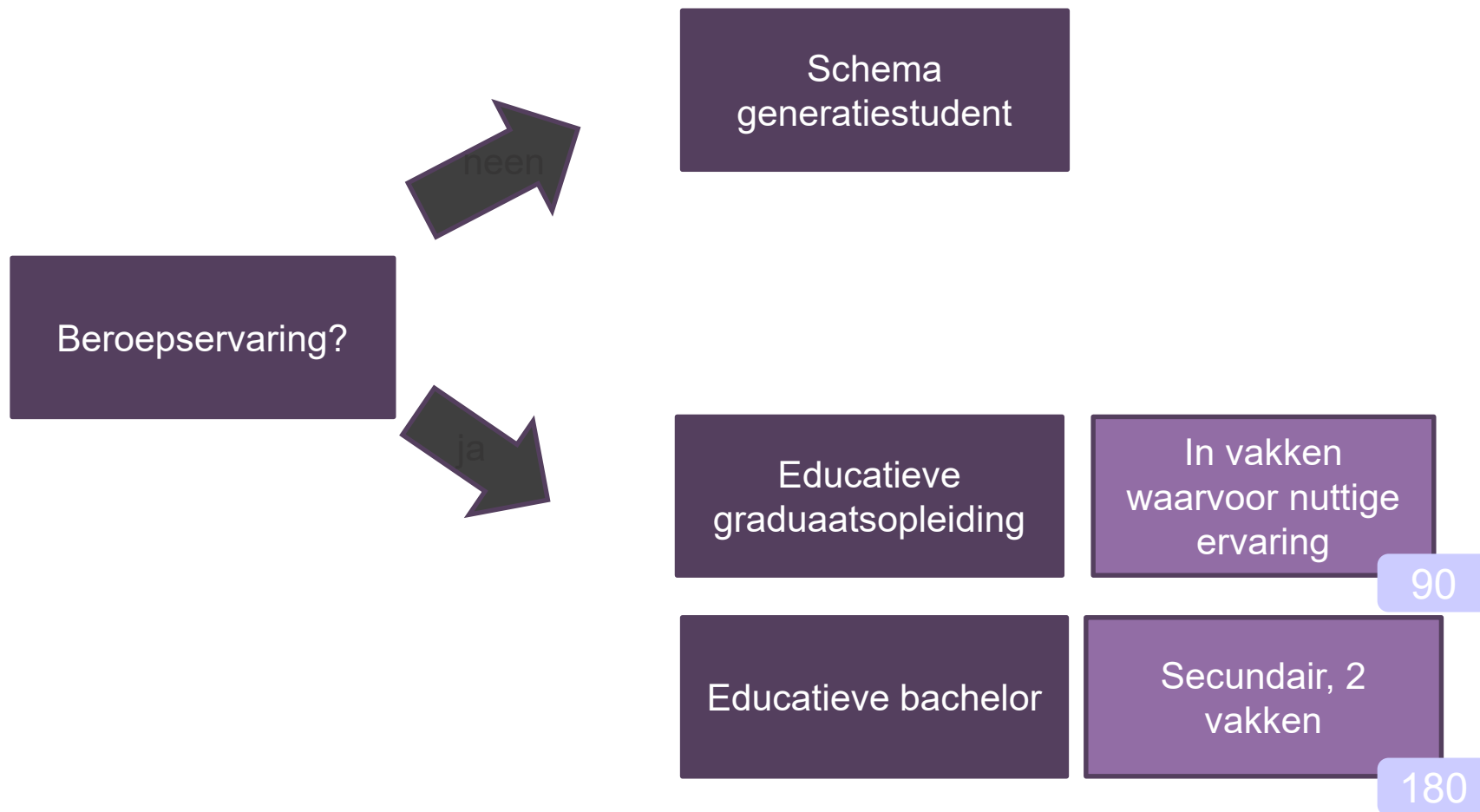
- School of Arts Koninklijke Academie voor Schone Kunsten:** educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten: beeldende kunsten
- Enkel consecutief traject van 60 STP
- 30 studiepunten praktijkcomponent (preservice of inservice)

SCHEMATISCH OVERZICHT GENERATIESTUDENTEN

Instroom generatiestudenten

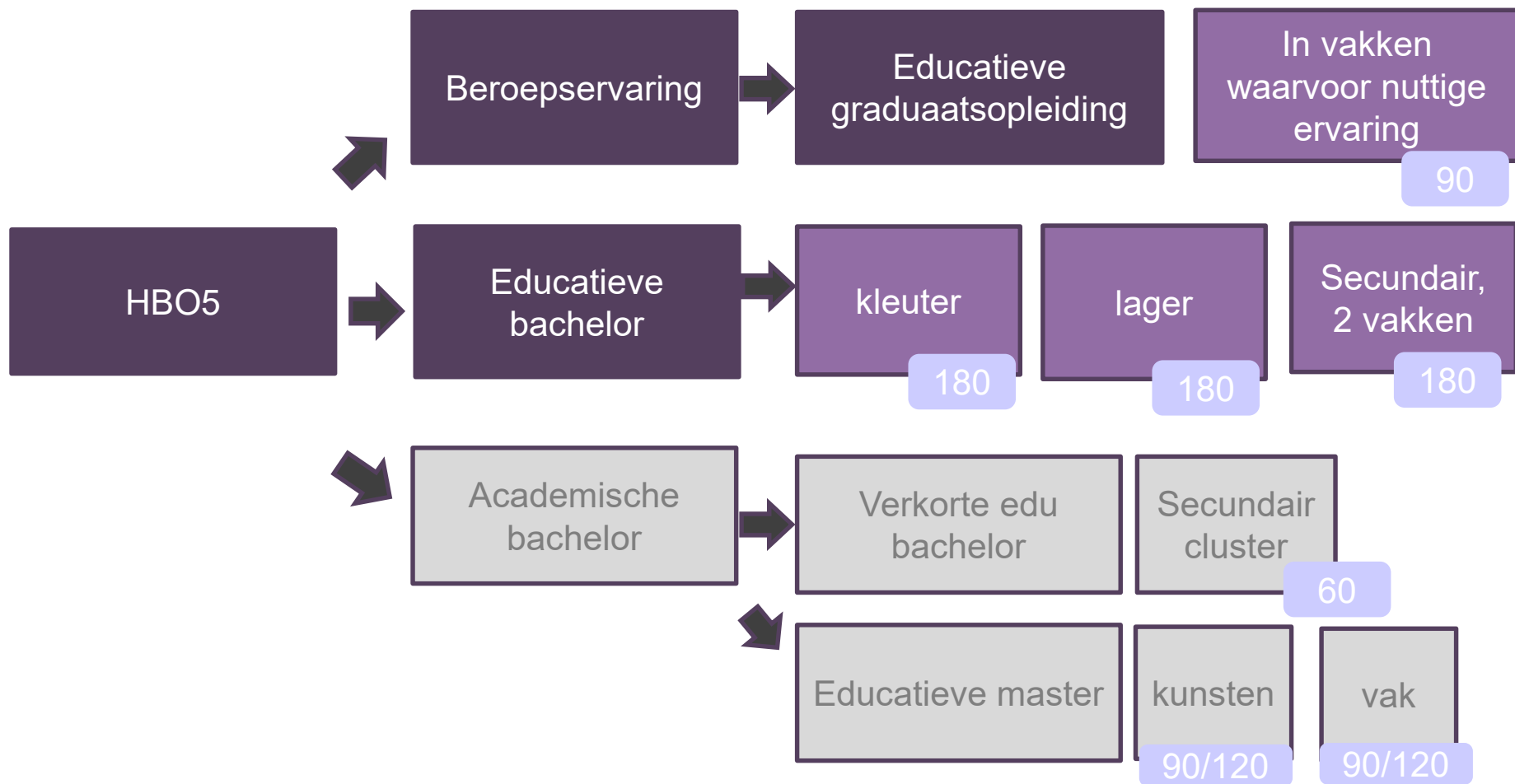

Instroom zonder diploma HO

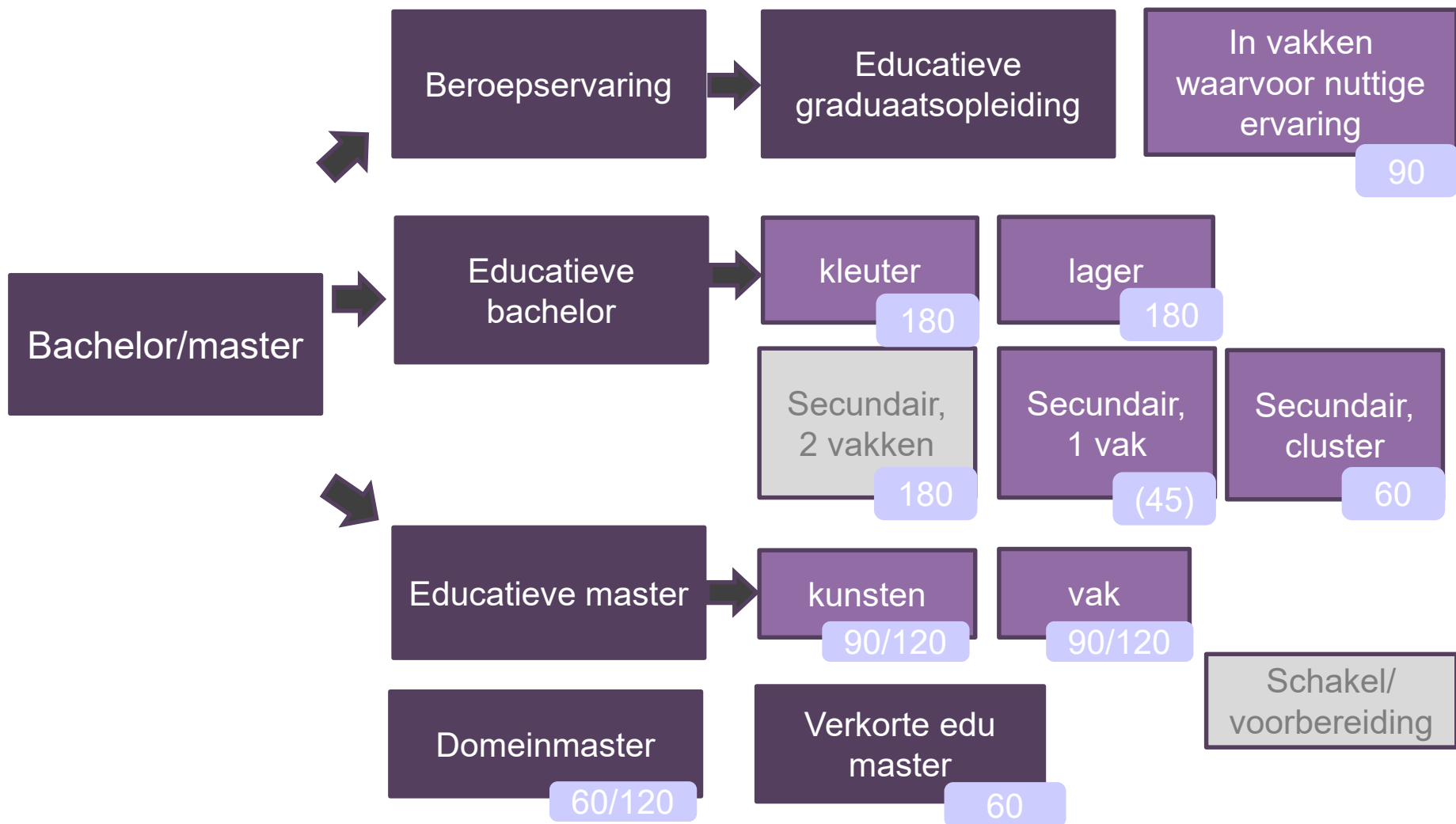

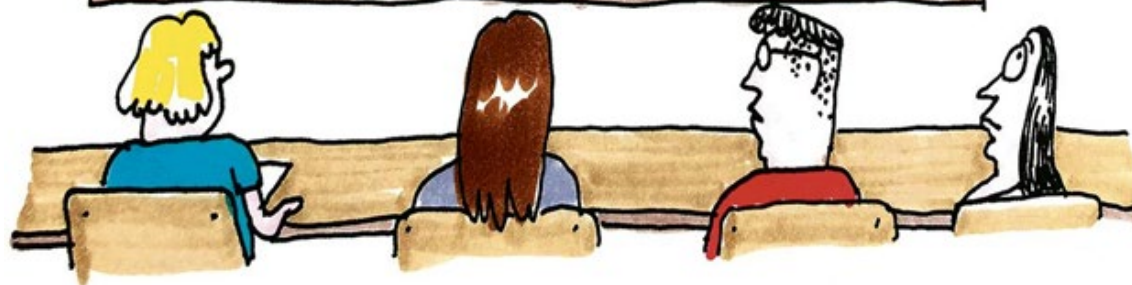
Instroom met diploma HBO5

Instroom met bachelor of master

WELKOM in de LES OVER
het LERARENTEKORT.
SORRY dat ik ER NIET
Bij KAN ZIJN
uw LERAAR

KAMAGURKA